

■ แก้ปัญหาผ่านรูปแบบสภาผู้นำชุมชน/ยกเป็นต้นแบบพัฒนาหมู่บ้านอื่น

โฉว์ 17หมู่บ้านอีสานนำอยู่

ขอนแก่น : ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ที่โรงแรมเจริญธานีบรีนเชส นายสุปรिताอตุลยานนท์ ผู้จัดการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นประธาน เปิดมหกรรม “ฮักแพงแบ่งปันอีสานสร้างสุข” เพื่อนำเสนอผลสำเร็จของการทำางานร่วมสร้างชุมชนและท้องถิ่นให้น่าอยู่ โดยเฉพาะเรื่องการจัดการขยะ ลดเหล้า ลดสารเคมีทางการเกษตรและปัญหาเด็กเยาวชน โดยเป็นการนำเสนอผ่านนิทรรศการและงานเสวนา

นายสุปริตากล่าวว่า โครงการร่วมสร้างชุมชนน่าอยู่ ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2554 จนถึงปัจจุบันของภาคอีสานได้เกิดการขยายเครือข่ายครอบคลุมพื้นที่ จำนวน 464 หมู่บ้าน 630 โครงการ ทำให้เกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ที่ประสพผลสำเร็จอย่างชุมชนน่าอยู่ด้วยการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดทำแผนที่ชุมชนเพื่อแสดงตำแหน่งครัวเรือนที่ปลูกผัก ลดการใช้สารเคมีในการทำนา ลดต้นทุนทางการเกษตร ชุมชนลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ เช่น หมู่บ้านลดเหล้าเหล้าในงานบุญประเพณี ร้านค้าบุหรี่ประกาศเป็นร้านค้าสีขาว รถเร่เหล้า กลยุทธ์ในการเข้าถึงพื้นที่ปลอดแอลกอฮอล์ของชุมชน ทำให้ปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนมีแนวโน้มลดลง

นายสุปริตา กล่าวต่อว่า การทำงานที่ผ่านมาทำให้เกิดผลลัพธ์ตามประเด็นต่างๆ ที่สามารถแก้ปัญหาหรือรวมถึงทางออกให้กับชุมชนที่ได้รับทุนสนับสนุนโครงการ ทั้งประเด็น เกษตรอินทรีย์ลดใช้สารเคมี มี 157 ชุมชน ที่ทำโครงการนี้ สามารถลดค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง ยากำจัดวัชพืชได้จำนวน 18,219,827 บาท กลุ่มงานลดเหล้าและงานศพปลอดเหล้า เกิดกติกาในชุมชนและกติการ้านค้าในชุมชน จากการดำเนินงานของ 90 ชุมชน พบว่า เกิดบุคคลต้นแบบเลิกเหล้าจำนวน 677 คน มี

งานบุญงานประเพณีปลอดเหล้าจำนวน 271 งาน สามารถลดค่าใช้จ่ายจากค่าเหล้าลงได้จำนวน 4,479,100 บาท คิดเฉลี่ยลดค่าใช้จ่ายค่าเหล้าได้งานละ 16,500 บาท

“การจัดการขยะ/สิ่งแวดล้อมมีชุมชนดำเนินงาน 182 ชุมชน เกิดสภาผู้นำชุมชนมีการประชุมกันทุกเดือน เกิดกติกาข้อบังคับการทิ้งขยะในชุมชน และร่วมกันพัฒนาภูมิทัศน์รอบหมู่บ้านและพื้นที่สาธารณะทุกเดือนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ เกิดครัวเรือนคัดแยกขยะ 18,323 ครัวเรือน ในที่สุดมีปริมาณขยะลดลงเฉลี่ย 350,827 กิโลกรัมต่อเดือน ด้านการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนมีจำนวน 28 ชุมชน เกิดกลุ่มสภาเยาวชนจำนวน 507 คน ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ เด็กเยาวชนลดการเล่นเกมส์ได้จำนวน 65 คน และลดปัญหาการทะเลาะวิวาทของเยาวชนลงได้ทั้ง 28 หมู่บ้าน เยาวชนเลิกเหล้า 176 คน เลิกบุหรี่ 28 คน และที่สำคัญไม่พบปัญหาการตั้งครุฑก๊อกร้ายอันควร 1 ชุมชน” นายสุปริตา กล่าว และว่า

จากการสรุปบทเรียนพบว่าหัวใจความสำเร็จของโครงการชุมชนน่าอยู่ คือ กลไกสภาผู้นำชุมชนสภาผู้นำที่มาจากคัดเลือกจากประชาคม ร่วมกับผู้นำเชิงโครงสร้างที่มีอยู่เดิมและเพิ่มแกนนำจิตอาสาที่มีการรวมตัวกัน เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของคนในชุมชน กลไกการจัดการของชุมชนในสภาผู้นำชุมชน จึงนับเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหาของชุมชน โดยชุมชนและเพื่อชุมชน เพื่อให้เกิดสุขภาวะที่ดีอย่างยั่งยืนอย่างไรก็ตามในปี 2560 นี้ได้คัดเลือก 17 ชุมชนในภาคอีสานเพื่อยกระดับการทำงานให้สามารถแก้ไขปัญหาในชุมชนได้ทุกปัญหาเพื่อเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นๆ ที่รับทุนจาก สสส. เข้ามาเรียนรู้และนำไปพัฒนาหมู่บ้านของตนเองต่อไป